

Mobilfólk á vitjan:

Stórir áhugi fyri boring við markið

*Helst stórar broytingar í
oljubólkunum við Føroyar*

JAN MÜLLER

Stóri marknaavtalan varð undirskrivað millum Føroyar og Bretland hava umboð fyri oljufelag verið gerandisgestir á Oljufelagadeildini og eisini í Tinganesi. Nú um dagarnar vóru tvey umboð hjá Mobil Oil á vitjan, og í morgin koma umboð fyri danska oljufelagið Dong á vitjan. Tey skulu eisini hittast í Tinganesi, umframt Oljufelagadeildina. Millum Dongfólkinu er stjórnin í felagnum, Holger Lavesen.

Í farnu viku vórðu tvey umboð fyri amerikanska oljufelagið Mobil á vitjan. Hetta var eitt sokallað „social visit“ sigur John Wood, sum stendur á odda fyri kanningunum á Atlantsmótinum. Saman við starvsfelaganum Andrew Holmes vitjaði hann á Debesartroð, har teir greiddu frá støðuni hjá felagnum, nú seinastu bríkkarnir eru við at koma uppá pláss í sambandi við samanlegging av Esso og Mobil.

Tað hevur leingi verið arbeiðt við samanlegging av feløgnum og í oktober verður henda samanlegging helst loksins veruleiki. Samanleggingin ger Esso (Exxon) og Mobil til heimsins størstu fyrirkoma.

Bæði Esso og Mobil eru virkin á tí føroyska økinum. Í dag er Esso í bólki saman við ELF og Phillips, meðan Mobil arbeidir saman við Statoil og Enterprise. John Wood sigur, at tað enn er ov tíðliga at siga nakað um, hvussu verður við arbeiðinum við Føroyar tvs. hvørjum bólki teir verða í. Hann vátar tó, at Mobil framvegis er sera hugað fyri at vera við í eini út-bjóðing á føroyskum øki. Felagið hevur gjørt rættlaga nógvar kanningar, og hann dylur ikki fyri, at teir eru rættlaga bjartskygdir.

Eg haldi, at møguleikarnir at finna olju og gass við Føroyar eru góðir sigur hann og leggur aftrat, at økini í Hvítu sonuni, sum fullu til Føroyar í marknaavtalanu eru sera áhugaverd. Her sipar hann ikki minst til økini nærhendis bretska keldunum hinumegin markið.

Annars hevur Mobil

staðið fyri nokrum sera áhugaverdum boringum longur fyri norðan. Talan er serstakliga um brunn teir hava borað miðskeiðis millum Hetland og Føroyar rættlaga langt norðuri. Brunnurin er úti á 1200 metra dýpi og einar 20 fírdingjar frá føroyska markinum. Mobil hevur borað við vælutgjörda pallinum Jack Bates bæði í fjør og í ár í sama brunni, nevndum Erihol og er hann eitt „tight hole“. Tvs. at ongar upplýsingar verða latnar um úrslitið av boringini.

Men John Wood viðgongur, at stórir áhugi er fyri hesum brunnum. - It is the most sensitive well in Europe leggur hann aftrat. Men hann vil hvørki siga nakað, um talan er um eitt fund ella ikki.

- Hetta er í einum øki, sum kann hava áhuga fyri oljufelagnum í bæði eini bretska og eini føroyska út-bjóðing, so vit vit vilja hava upplýsingarnar fyri okkum sjálvar sigur John Wood.

Chevron keypa Phillips

Yvirkomurnar í altjóða oljuverðini eru framvegis ikki av. Seinastu tíðindini siga, at stóra amerikanska oljufelagið Chevron hevur í umbúnað at uppkøpa tað eitt sindur minni amerikanska oljufelagið Phillips, sum í dag er eitt av teimum mest virknu oljufeløgnum á føroyska landgrunninum. Chevron harafturimóti hevur valt bara at standa á síðulini og fylgja gongdini í Føroyum. Herfyri keypti TotalFina oljufelagið ELF. Hesi felögin eru eisini virkin á føroyaøkinum. Hvørjar avleiðingar samanleggingarnar og uppkøpin í oljuheiminum hava fyri komandi leiting við Føroyar er ilt at meta um. Helst fer hetta at hava við sær kollveltandi broytingar í teimum ymsu bólkunum. Um feløg taka seg aftur av økinum av teirri orsök er óvist, men helst neyvan sannlíkt. Tað oljufelögin biða eftir í lotuni eru treytunum fyri 1. út-bjóðing.

Viðmerking:

Áki Andreassen man hava ilt við at skilja vanligt mál

Lesarabrev hansara 22. september 1999 í Dimmalætting visir tíðliga at hann ikki skilur nakað av tí, ið fort er framman av tí eg geri viðmerking til í Sosialinum.

Ella helst við vilja skilur hann einki, tá hann blandar sáttmálasamráðingar bæði fyri arbeidarar, læknar og sjúkrasystur uppí greinina.

Tað var als ikki ætlanin hjá fíggiarmálaráðharranum at nakrar lønarhækkingar skuldu verða, ið góvu meiri enn 2% í lønarhækking. Hygg eftir baðgreinum ella sjónvarpsupptøkum. Har sært tú, Áki Andreassen, boð fíggiarmálaráðharrans uppá lønarhækkingar í hesum fullveldistíðum og eftir at hansara egnu partamein hövdu fingið sær ein ríkiligan part í lønarhækking. Annars fari eg ikki at koma

inn á heilsuverk, heimarøkt og pensiónir, tað havi eg svara Høgni Hoydal í Dimmalætting leygardagin 25. september 1999.

Tá Áki Andreassen sigur at vit ikki eru komin heilt burtur úr kreppuni enn, so skilji eg als ikki, hví henda skund at koppa ríkisfelagsskapin eftir so stuttari tíð.

Eg skal siga tað einaferð enn. Ongin við ábyrgd kann standa tígandi og hyggja at, meðan samfelagið verður koyrt út í eina kreppu aftur at við arbeiðsloysi, lønarhækking og fráflyting, uttan tey, ið vita at tey eru so væl gardaðar at tey sleppa undan ávirkningum av hesum og tað verða altíð nokur.

Og tey, ið harðast vóru rakt av undanfarnu kreppu vóru nevnliga tey ófaklærðu. Áki Andreassen kann

sjálvur koma eftir hvussu nógv timalønt vórðu uppsøgd, t.d. hjá tí almenna tað tíðina, í mun til onnur. Hvørjum eg vendi bakið ella ikki, skal eg nok sjálf finna út av. Eisini skal eg nok finna út av, hvar eg standi politiskt, tað skal hvørki Áki Andreassen ella nakar annar blanda seg uppí.

Annars má eg nokk hava rakt seymin á høvdi, við mínum viðmerkingum, annars hövdu tit ikki leika so í.

Hvørjar skreytir flokkurin hjá Áka Andreassen hevur gjørt á politiska viðvøllinum, man ikki verða tað stóra, tá tað kemur til tað sosiala øki, og samhaldsfasti politikkurin hevur so ongantíð verið borgarligur politikkur. Tað er júst tann

politikkur, ið verður førdur nú, fólkaflokkurin fær allan sín borgarligan politikk í-gjøgnum, meðan tjóðveldispolitikkur snýr seg um fullveldi og onki annað. Í meðan ger fólkaflokkurin akkurát tað sum hann vil.

Tað er onki galið við, at vit skipa øll okkara egnu viðurskiftir á øllum økjum, men tað verður onki skipa við sosialum rættvís við fólkaflokkinum á odda og eg fari so ongantíð at stuðla fólkaflokkpolitikki, hvørki nú ella í framtíðini, tað er ikki til nakran bata fyri tað vanliga fólk.

Tórshavn, tann 27.
september 1999
Ingeborg Vinther

»Quel bruit pour une omelette«

Nakað soleiðis taka fransmenn til, tá ið larmur og kegl og klandur og stríð stendst av einumhvørjum týðningarlítum

Um máliskan hevur sín uppruna frá fronskum sjórenarum um okkara leiðir er ilt at siga, men heilt óhugsandi er tað ikki. Hovdu okkara serfrøðingar eini 10 ættarlið undan okkara - tá búðu 4000 fólk í Føroyum - við serfrøðisliga hjálp úr øðrum londum skrivað hvítar bókur um klandursmál føroyinga í søguligum perspektivi, hevði hesin í dag so torfari og áhugaverdi spurningur um upprunan kanska verið loystur.

Í hesum døgum er mikið stríð og klandur um framtíðarlagnu føroyinga. Hvørja leið vit skulu ganga, og um vit skulu sigla okkara egna sjögv, kosta hvat tað kosta vil, er sjálvandi ongin týðningarlítur spurningur, sum kann sammetast við eina franska omelett.

Arla á morgni og síðla á kvöldi verður júkað í okkara oyru og eygu áhaldandi og

ágangandi upplýsingar um líkt og ólíkt, so mong gerast hugatung og fjálturstungin, meðan onnur tykjast at vera ovurfegin sannfær um, at øll gomul barlast, tað verið seg andalig og handalig, eigur at tveitast fyri bórð, um tí føroysku samfelags-skútni skal verða lív lagað, og tá (við ongari barlast) liggja væl í sjónum lensað við repaðum seglum, meðan fiskiskiparin bráður, ótolin, avgjörður men blindur fyri lúnskum boðum og flesjum lovar manningini góðan byr og fong, um tikið verður við nýggjum og broyttum sjómansskapi.

Skiparin á brúnni tykist at vera blindur fyri sjóvar-ódnini fyri framan.

...og neyðars tey, ið ditta sær við undran at spyrja ella við einum ferli av iva at tosa Roma ímóti.

Til dømis nú ein dagin. Frá einum fyrrverandi há-

skúlastjóra fáa vit at vita, at tað ræður um »at fáa so nógvar av landsins egna í-búgvum at gera tað skitna arbeiði«, og í sama andrátti minnur hann á, hvat Franco segði í 1936 um fimtu kolonnuna í Madrid. Hesin góði háskulamaður hevur ikki uppihorið at verða rættleiddur, men lat tað nú fara: Tað var ikki Franco, ið segði »tey tiltiknu« orðini »Fimta kolonna er í Madrid«. Tað var ein generalur Queipo de Llano av navni, ið segði orðini, sum nú á døgum merkja landavíkjari!!

Ein annar lærari og løgtingslimur í somu blóðum brúkar ein einaeðisharra sum (fyri)mynd við at prógva, at »ávisir bólar brúka sama motto, sum ávisur maður verður siteraður fyri: Sig eina lygn nógv ofta, so trúgva fólk hesum til endan«.

Fyri 200 árum síðani segði ein (annar) týskari - og hann var alt annað enn einaeðisharri -: »Man merkt die Absicht und wird verstimmt«.

At brúka ósannar framförsur um sum kunnugt ikki einans skeivt í sær sjálvum, tað hevur eisini skaðiligar sálarligar avleiðingar.

Heri Mohr

6,5% meira úr Samhaldsfasta

Stýrið fyri eftirlønargrunnin hevur á fundi 24/09 1999 samtykt, at hækka eftirlønina úr grunninum við umleið 6,5% frá 1. jan 2000, soleiðis at eftirlønir verður 595 kr um mánaðin, sum er 7.140 kr um árið

Stýrið fyri eftirlønargrunnin hevur á fundi 24/09 1999 samtykt, at hækka eftirlønina úr grunninum við umleið 6,5% frá 1. jan 2000, soleiðis at eftirlønir verður 595 kr um mánaðin, sum er 7.140 kr um árið. Asetingin er galdandi fyri árið 2000. Øll, sum hava fylt 67 ár, fáa eftirløn úr grunninum.

Løgtingslógin um eftirlønargrunnin er frá 1991,

men hon er broytt nakrar ferðir. Lógin ásetir, at stýrið fyri grunnin skal áseta útgjaldið eina ferð um árið fyri álmanakkaárið eftir.

Løn móttakarar og arbeiðsgevarar hava góldið síðan 1. januar 1992, løn móttakarar % av lønini so hvørt og arbeiðsgevarar % av lønunum í undanfarna ári. Eitt ársinnigjald frá 1. apr 1993 - 31. mar 1994 er

sambært lógarbroyting latid arbeiðsloysisskipanini sum veiting.

Eftirlønaveitingin er ásett soleiðis, at grunnurin sleppur undan at lækka hana seinni, og í staðin fyri hevur møguleika fyri at lata eina vaksandi upphædd, sum í minsta lagi veksur líka nógv sum inflátióin.

Reglurnar um útgjald úr grunninum eru ásettar í lög-

tingslóg nr 39 frá 07.05.1991, sum seinast broytt við lögtingslóg nr 43 frá 09.05.1997 og í kunning nr 44 frá 09.05.1997. Eftir hesum reglum er tað Toll- og Skattstovan, sum stendur fyri útgjaldinum, og hvønn mánað setur veitingina á konto hjá hvørjum eftirlønarmóttakara í spari-kassa, banka ella postgíro.